

Β΄ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΜΑΛΟΥΝΤΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΜΑΡΤΙΟΥ 2020

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΙΘΕΤΟ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ

Αφού μελετήσεις τις σελίδες 31-47 από το βιβλίο «Γραμματική Νέας Ελληνικής Γλώσσας», να λύσεις τις ακόλουθες ασκήσεις για τα ουσιαστικά.

1. Να υπογραμμίσεις τα **δέκα (10) ουσιαστικά** στο πιο κάτω κείμενο και να τα σημειώσεις στην ονομαστική ενικού διατηρώντας το γένος του.

Το σχολείο βρίσκεται σε κατάσταση πανικού. Ο ένας μαθητής ξυλοφορτώνει τον άλλο, θρανία και καρέκλες εκτοξεύονται στον αέρα... κι όπου φτάσουν. Τετράδια, βιβλία, παντού πεταμένα! Και όλοι είναι σωριασμένοι στο πάτωμα. Όσοι καταφέρνουν να ξεφύγουν είναι μάλλον, τυχεροί.

.....
.....
.....

2. Να σχηματίσεις τη **γενική πληθυντικού** των ακόλουθων ουσιαστικών.

ουσιαστικά	γενική πληθυντικού	ουσιαστικά	γενική πληθυντικού
η βαλβίδα		η θάλασσα	
η διαγώνιος		ο κύριος	
η διχοτόμος		η κυρία	
ο σφουγγαράς		η πράξη	
ο επιχειρηματίας		το ταμείο	

3. Να γράψεις τα ουσιαστικά στον **αντίθετο αριθμό** διατηρώντας τη πτώση και το γένος.

ουσιαστικά		ουσιαστικά	
τους γιατρούς		ο αγώνας	
της φωνής		του αφέντη	
της εξόδου		η θέση	
τον ταμία		το άτομο	
του συνεργάτη		των βιβλίων	
ο λογαριασμός		τους συγγραφείς	
των ανθρώπων		η μαμά	
η γλωσσού		τον βαρκάρη	
το αίμα		τον τραυματία	
την λεωφόρο		το πλεονέκτημα	
ο νοικοκύρης		των προϊόντων	
του εδάφους		το λάθος	
την όψη		η πόλη	
το ταξίδι		το οξύ	
το βράδυ		η πράξη	
το στάχυ		το τέρας	
το δάκρυ		της αβύσσου	
το δίχτυ		τον έφηβο	
ο συγγραφέας		η φυλή	

4. Να συμπληρώσεις με **-η-, -οι-, ή -ει-** και να τονίσεις τα ουσιαστικά που ακολουθούν.
- τα εδάφ.....	- τα δάσ.....
- τα χείλ.....	- οι γνώσ.....ς
- οι δρόμ.....	- οι βαθμ.....
- οι τάξ.....ς	- τις αιτήσ.....ς
- η γραμμ.....	- τις λύσ.....ς

5. Να σχηματίζεις **ονοματικά σύνολα** με τα ουσιαστικά και ακολούθως να γράψεις προτάσεις με αυτά κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στη πτώση και στον αριθμό τους.

π.χ. ο ελαιώνας, ο πατέρας= ο ελαιώνας του πατέρα/ Πήραμε χώμα από τον ελαιώνα του πατέρα μου και το φέραμε μαζί μας στη Λευκωσία.

α. η κατακλείδα, η παράγραφος:

.....

β. η κίνηση, η λεωφόρος:

.....

γ. η διάρκεια, η κρίση:

.....

δ. οι υποχρεώσεις, οι γονείς:

.....

ε. η ενέργεια, ο νερόμυλος:

.....

6. Να συμπληρώσεις τις παρακάτω προτάσεις βάζοντας τα ουσιαστικά της παρένθεσης στην κατάλληλη πτώση.

α. Αποτελέσματα επιδημιολογικών (η μελέτη) έδειξαν ότι η κατανάλωση προβιοτικών συμβάλλουν στον (ο περιορισμός) των (η ίωση) και των (η λοίμωξη) του ανοσοποιητικού.

β. Το λάδι αποτελεί την αιχμή του (το δόρυ) για την υγιεινή διατροφή.

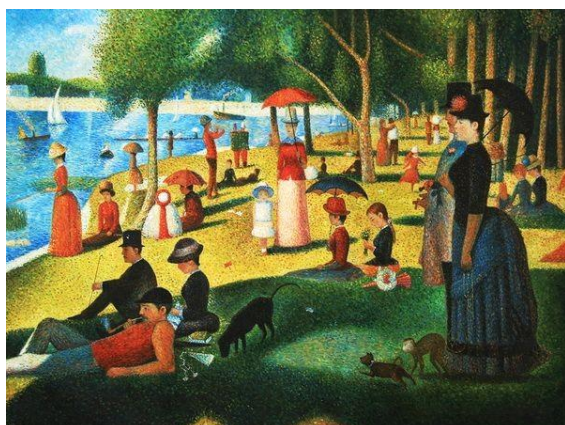
γ. Η εταιρία μας διαθέτει τα (το προϊόν) στη διάθεση του (το κοινό) μετά από συνεχείς (ο έλεγχος) για την αποφυγή δυσάρεστων (η επιπλοκή).

δ. Η προσπάθεια των (το καθεστώς) να κρατηθούν στην εξουσία είναι συχνά αγωνιώδης.

ε. Το άρωμα του (το τριαντάφυλλο) χρησιμοποιείται πολύ στα γυναικεία καλλυντικά.

στ. Δίκαια ο 18^{ος} αιώνας χαρακτηρίστηκε «Αιώνας των (το φως)».

7. Να περιγράψεις την εικόνα χρησιμοποιώντας τουλάχιστον **δέκα (10)** ουσιαστικά.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Αφού μελετήσεις τις σελίδες 47-61 από το βιβλίο «Γραμματική Νέας Ελληνικής Γλώσσας», να λύσεις τις ακόλουθες ασκήσεις για τα επίθετα.

1. Αφού διαβάσεις την περιγραφή ενός ορεινού χωριού, υπογράμμισε όλα τα επίθετα, που υπάρχουν μέσα στο κείμενο.

«Το χωριό μου είναι μεγάλο και ορεινό. Το σπίτι, που γεννήθηκα, είναι το πρώτο μεγάλο σπίτι στην είσοδο του χωριού. Βρίσκεται πίσω από μια παλιά και άχρηστη αποθήκη. Στην τετράγωνη αυλή σώζονται ακόμα μερικά, γέρικα δέντρα και κάποιες σκόρπιες ρίζες από εκείνες τις κατακόκκινες, αρωματικές τριανταφυλλιές. Στις παιδικές μου αναμνήσεις όλα φαντάζουν όμορφα. Θυμάμαι τα ατέλειωτα και ανέμελα παιχνίδια! Τι αξέχαστα χρόνια! Θυμάμαι ακόμα τον καλόκαρδο γέροντα, που καθόταν πάντοτε στο πέτρινο πεζούλι του ψηλού αυλόγυρου της εκκλησίας μας! Θυμάμαι ακόμη, τον Τζακ, τον μαλλιαρό σκύλο της κυρίας Μερόπης. [...]»

2. Στις προτάσεις που ακολουθούν να σχηματίσεις το επίθετο από τη λέξη που υπάρχει στην παρένθεση. Πρόσεξε να γράψεις τον σωστό τύπο:

- α. Η (κακός, -ή, ό) διατροφή είναι ένας από τους (επικτήτος, -η, -ο) παράγοντες της προδιάθεσης για (αυξημένος, -η, -ο) χοληστερόλη.
- β. Οι διατροφολόγοι προτείνουν (πολύς -ή, ύ) και (ελαφρύς, -ιά, ύ) γεύματα αντί των (λίγος, -η, -ο) και (βαρύς, -ιά, ύ).
- γ. Η διατροφή των Ελλήνων τις (τελευταίος, -α, -ο) δεκαετίες έχει αλλάξει με την υιοθέτηση των (εισαγόμενος, -η, -ο) (μοντέρνος, -α, -ο) (διατροφικός -ή, ό) προτύπων.
- δ. Αγοράσαμε ένα κρασί (αφρώδης, -ης -ες), χρώματος (πορφυρός, -ή, -ό) με (πλούσιος, -ια, -ο) γεύση.
- ε. Τα εγκαίνια της (διεθνής/-ές) έκθεσης τέλεσε ο ίδιος ο Πρωθυπουργός μέσα σε (συνεχής, -ές) πανηγυρισμούς του λαού.
- στ. Η έκφραση του προσώπου του έδινε την εικόνα ενός (τίμιος, -α, -ο) και (ήρεμος, -η, -ο) ανθρώπου.
- ζ. Ήταν (ωραίος, -α, -ο) γυναίκα με (μακρύς, -ιά, -ύ/ μαύρος, -η, -ο) μαλλιά.
- η. Τα συμπεράσματα των (επιδημιολογικός, -ή, ό) μελετών ήταν (αποθαρρυντικός, -ή, ό).
- θ. Οι (υγιής, -ής, -ές) άνθρωποι, φροντίζουν να έχουν ένα (ακριβής, -ής, -ές) πρόγραμμα διατροφής.
- ι. Στο (τελευταίος, -α, -ο) συνέδριο ακούστηκαν (ενδιαφέρων, -ουσα, -ον) απόψεις.

3. Διόρθωσε τα λάθη των παρακάτω φράσεων, επιλέγοντας τον σωστό τύπο του επιθέτου ο πολλός, η πολλή, το πολύ ή του επιρρήματος πολύ.

- ✓ Πολλή άνθρωποι υποφέρουν στον πλανήτη από έλλειψη καθαρού νερού.
- ✓ Με πολλή κέφι και πολλοί όρεξη ρίχτηκαν στον διαγωνισμό όλοι οι μαθητές.
- ✓ Η πολύ δουλειά τρώει τον αφέντη, λέει μια παροιμία.
- ✓ Πρέπει να δουλέψεις με πολλοί προσοχή
- ✓ Δεν είναι πολλοί νέος, όμως εργάζεται ασταμάτητα με πολύ ενέργεια.

4. Το καθένα από τα επίθετα, που βρίσκονται μέσα στην παρένθεση, ταιριάζει σε ουσιαστικά διαφορετικού γένους. Να συμπληρώσεις τα κενά.

αρχαίος, γελοίος, γενναίος, βαθύς, πλατύς, θαλασσής, διεθνής

..... οργανισμός, χάντρα, αεροδρόμιο, ίσκιος,
..... κουβέρτα, ποτάμι, στρατιώτης, χαράδρα,
..... παιδί, πολιτισμός, αμφίεση, υποκείμενο,
..... απόφαση, θέατρο, ορίζοντας, θρησκεία
..... μέτωπο, ουρανός, αναγνώριση, πουκάμισο

5. Να τονίσεις τις λέξεις στις φράσεις που ακολουθούν.

- ✓ σκεψεις επιτηδειων ανθρωπων
- ✓ αποτελεσματα αδεξιων χειρισμων
- ✓ επιδομα για τους ανεργους
- ✓ κινδυνος παγκοσμιου πολεμου
- ✓ η φροντιδα του αρρωστου παιδιου
- ✓ η εξεταση του αρρωστου
- ✓ επιδομα ανηλικων εργαζομενων
- ✓ η εκμεταλλευση των ανηλικων
- ✓ ο φοβος του αγνωστου
- ✓ οι θεσεις των επισημων προσωπων

6. Να γράψεις τα ονοματικά σύνολα στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού.

- ✓ τον ευσεβή άνθρωπο
- ✓ τους νομοταγείς πολίτες
- ✓ των προσεχών εβδομάδων
- ✓ των αναιδών ανθρώπων.....
- ✓ το αειθαλές δέντρο
- ✓ των επικερδών επαγγελματιών
- ✓ τη συνεχή φροντίδα
- ✓ τα ακριβή στοιχεία.....
- ✓ του επιεικούς μέτρου
- ✓ τη μεγαλοπρεπή είσοδο

7. Αφού διαβάσεις το απόσπασμα από το «Μυθιστόρημα» του Σεφέρη, να συνεχίσεις την περιγραφή του τοπίου με δικά σου επίθετα, όπως ανεμοδαρμένο, μονότονο, παραδοσιακό, ειδυλιακό, γραφικό κ.α. (Εκταση 100 λέξεις - τετράδιο).

Τρεις βράχοι, λίγα καμένα πεύκα κι ένα ρημοκλήσι και πάρα πάνω το ίδιο τοπίο αντιγραμμένο ξαναρχίζει, τρεις βράχοι σε σχήμα πύλης, σκουριασμένοι, λίγα καμένα πεύκα μαύρα και κίτρινα κι ένα τετράγωνο σπιτάκι θαμμένο στον ασβέστη. Πολλές φορές το ίδιο τοπίο ξαναρχίζει κλιμακωτά ως τον ορίζοντα, ως τον ουρανό που βασιλεύει.